

JAARVERSLAG 2020

Podium voor Architectuur (PvA) is het kennis- en ontwerpnetwerk van de regio Haarlemmermeer en Schiphol. PvA ontwikkelt activiteiten voor een breed, nationaal en internationaal publiek zoals experts, bedrijven, bewoners en jongeren. Het zet belangrijke ruimtelijke vraagstukken in de Metropool Regio Amsterdam op de kaart, is neutraal en werkt aan kansen voor de dagelijkse leefomgeving op onderwerpen als wonen, werken, voedsel, mobiliteit en leren.

Podium voor Architectuur wordt inhoudelijk en zakelijk bijgestaan door de onbezoldigde Stichting Vrienden van Podium voor Architectuur Haarlemmermeer en Schiphol, kortweg De Vrienden. Zij werven fondsen en zetten actief hun kennisnetwerk in voor immateriële ondersteuning.

De grote thema's van de Vrienden

Luchthaven, woningbouwopgave, energietransitie, mobiliteit vanuit een integrale landschappelijke benadering. De connectie met jongeren en voortgezet onderwijs is belangrijk. Jongeren zijn de kritische burgers van de zeer nabije toekomst. *De Vrienden zijn allen afkomstig uit genoemde sectoren.*

Steun van de Vrienden

In 2020 hebben de Vrienden een actieve rol gehad bij de ondersteuning van de serie podcasts als vervolg op en mogelijke opstap naar de Safari MRA in samenwerking met fotograaf en auteur Theo Baart.

De Safari MRA met een speciale aflevering Zuidas in samenwerking met Baart en BPD had een abrupt einde door de lockdown; de expeditie, het debat in het Burgerweeshuis over Stad en Ommeland is geannuleerd. De publicatie Groot Amsterdam is verschenen. PvA heeft met toezegging van een financiële bijdrage van de Vrienden een serie podcasts geproduceerd met een presentatie vanaf 1 april 2021.

De Vrienden hebben een aanvraag gedaan ten behoeve van de cultuurroute Rijsenhout bij PBCF, welke is toegezegd. Door de omstandigheden is dit project met een jaar uitgesteld.

De Vrienden vergaderen tien keer per jaar en dragen op die wijze bij aan inhoudelijke ontwikkeling van de inhoud, de connecties in de verschillende disciplines en fondswerving.

Landschap, architectuur en ruimtelijke opgaven

Het Activiteitenprogramma 2020 had de naam 'Het Gedateerde Landschap, een gelokaliseerde aanpak voor een complexe opgave'. De titel deed het jaar onbedoeld veel recht met verstilde periodes, vertragingen en versnellingen.

Wie de polder intrekt, treft een landschap met een tot parkeerplaats getransformeerde luchthaven vol Boeings, nieuwe datacenters en logistieke hallen als nieuwe motor

van de economie, mede door de verhoogde online besteldrift tijdens de lockdown. Deze volumes veranderen het gezicht van het weidse landschap, dat hernieuwde waarde krijgt door de behoefte aan fietsen, wandelen en sporten.

Het nieuwe gebruik van huis, tuin, kantoor en leefruimte roept vragen op, die PvA meteen na het ingaan van de lockdown heeft gesteld aan beleidsmakers, de markt, ontwerpers en ondernemers: de interview-serie EN NU? Wat zijn de ervaringen, welke opgaven staan ons te wachten, hoe ziet die samenleving eruit?

De fotografieoproep Mind Your Step heeft verstild beelden van een dynamische regio opgeleverd.

In samenwerking met Haarlems Dagblad en team Onderzoek gemeente is de serie Wijkportretten gepubliceerd. Bewoners vertellen hun verhaal over de wijk.

Het jaar was er een van onverwachte ontmoetingen, gesprekken en verbindingen. Op een 'veilig moment' in juni bespraken deskundigen van gemeenten Haarlemmermeer, Den Bosch en Almere, Min BZK en Ymere over Flexwonen naast de BouwExpo. De woningnood is groot, de woningbouwopgave is vermengd met de energietransitie; hoe is versnelling mogelijk?

Een nieuwe tijd vraagt om andere werkvormen en communicatie. De gebruikelijke lezingen, dialogen, ontwerp ateliers, de Safari MRA zijn omgezet naar webinars, interviews, fotografie, film, podcasts en publicaties Polderlint-, Wijk-, en Coronaportretten. De website is aangepast ter ondersteuning van deze publicaties.

Het was vooral een jaar van participatietrajecten als parallel van gemeentelijke ruimtelijke visies. Kenniscirculatie en de dialoog met (ervarings)deskundigen is belangrijker dan ooit om vragen te beantwoorden en bewoners van alle leeftijden een gezicht te geven. **Dat is de oogst van 2020.**

Erfgoed

De Vrienden zijn tevens penvoerder op kleinschalige erfgoed aanvragen. Daarbij is de kern dat Erfgoed faciliteert in het denken over grote opgaven in heden en de toekomst. Het gaat specifiek om visuele documentatie/fotografie. Een aanvraag voor landschapsfotografie door Loek van Viet is in 2019 niet gehonoreerd. Op basis van een doorlopende inhoudelijke lijn wordt voorjaar 2021 opnieuw aan fondswerving gedaan.

In 2020 zijn, in samenhang met cultuurpartners andere vormen van kunst, cultuur en cultuureducatie, de volgende erfgoedprojecten uitgevoerd door Podium voor Architectuur:

Dag van de Architectuur in combinatie met Open Monumentendag(OMD)

Moment en noodzaak hebben een combinatie van beide dagen opgeleverd, gericht op het vernieuwende

stadscentrum en transformatie van Fort bij Hoofddorp. Met kleinschalige rondleidingen, een fortengame en muzikale interventies door jongeren als programmeur heeft de dag een verjonging ondergaan.

Ter spreiding konden bezoekers ook naar Fort Aalsmeerderbrug voor een kunstroute en naar landgoed Kleine Vennep voor de drukbezochte workshops fotografie, TikTok, graffiti en miniatures voor jongeren op festival Grazende Zwaan. De activiteiten zijn ontstaan in samenwerking met Kunstfort bij Vijfhuizen, Fort bij Hoofddorp, Fort Aalsmeerderbrug (Fortboerderij en museum CRASH), Karavaan, Poppodium Duycker en team Stadscentrum gemeente.

Expositie Eigentijds Erfgoed

De expositie in Galerie de Meerse bouwde voort op Kansen voor Erfgoed 2019.

Eigentijds Erfgoed toont de waarde van erfgoed op weg naar de toekomst vanuit bewoners over de Polderlinten en landschapsfotografie door Loek van Vliet. Architecten visualiseren de transformatie Fort van Hoofddorp en herbouw Gerritshoeve. De expositie was nauwelijks te bezoeken; het filmverslag maakt de expositie blijvend toegankelijk.

Maquette Haarlemmermeer gericht op Energietransitie en Erfgoed

In samenwerking met de gemeentelijke afdelingen Duurzaamheid, Cultuur en Erfgoed is de maquette van Haarlemmermeer naar een nagenoeg definitieve vorm gebracht. De maquette dient als middel tot een dialoog over de vraag 'in wat voor regio willen we leven, en hoe ziet deze er dan uit?'. Hierin staat de landschappelijke waarde in het denken over de energietransitie centraal.

Erfgoed in het voortgezet onderwijs

Erfgoed in de eigen leefomgeving leeft nauwelijks onder jongeren; ze herkennen het niet en kennen het zo geen waarde toe. Het programma rond erfgoed, is in co-creatie met professionals en het Kaj Munk College ontwikkeld voor scholieren in het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit negen klassen van de mavo, havo en het vwo onderzochten voor het vak Culturele en Kunstzinnige vorming (CKV) hun leefomgeving aan de hand van wandel- en fietsroutes door het landschap. Daarbij maakten ze een locatieanalyse en een voorstel tot positionering. Door erfgoed in CKV te plaatsen ervaren jongeren wat erfgoed is, komt er waardering en leren ze wat de rol van erfgoed kan zijn voor de toekomst en kwaliteit van hun leefomgeving. Deze 'kijkwijzer' is versimpeld ingezet voor jongeren/ kinderworkshops met landschapskaarten en lokale iconen in vrije tijd; het resulteerde in een verjongde OMD.

Sinds het najaar werken circa tweehonderd jongeren aan een CKV opdracht van de wethouder Cultuur: het in kaart brengen van de honderdvijftig sculpturen, in relatie tot de omgeving.